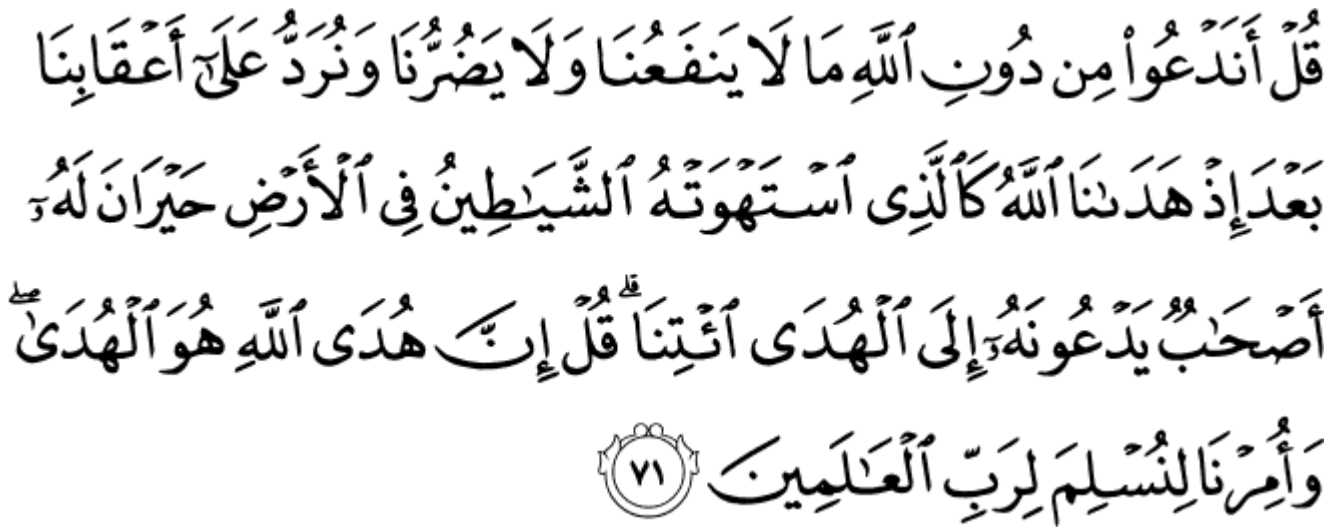
Fakkeenya Nama Rabbiin ala wanta biraa waaqeffatuu-Kutaa 2

Description

Kutaa darbe irraa itti fufuun fakkeenya nama Rabbiin ala wanta biraa gabbaruu (waaqeffatu) haa ilaallu.

2-Nama dhamaâ€™aan wal fakkeessu

قُلْ أَنَدْعُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِنَا
بَعْدَ إِذْ هَدَىٰنَا ٱللَّهُ كَٱلَّذِى ٱسْتَهْوَتْهُ ٱلشَّيَٰطِينُ فِى ٱلْأَرْضِ حَيْرَانَ لَهُۥٓ
أَصْحَٰبٌ يَدْعُونَهُۥٓ إِلَى ٱلْهُدَى ٱئْتِنَا ۗ قُلْ إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلْهُدَىٰ ۖ
وَأُمِرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧١﴾

Jedhi, â€œSila Rabbii gaditti wanta nu hin fayyannee fi hin miine kadhannaa? Erga Rabbiin nu qajeelche booda gara duubaatti deebinee akka nama [osoo] hiriyyoonni isaa â€˜Nutti koottuâ€™ jechuun gara qajeelinnaatti isa waamanu, sheyxaanonni isa sossobanii dachii keessa dhamaâ€™ee [taanaa]? Jedhi, â€œQajeelfamni Rabbii isumatu qajeelfama [sirriiti]. Gooftaa aalamaatiif akka harka kenninu ajajamne.â€• Suuratu Al-Anâ€™aam 6:71

As-Suddi ni jedha: Mushrikoonni Muslimoota gariin ni jedhan: Amanti Muhammad dhiisatii karaa keenya hordofaa. Rabbiin (azza wa jalla) aayah tana buuse: **Jedhi, â€œSila Rabbii gaditti wanta nu hin fayyannee fi hin miine kadhannaa?â€•** Kana jechuun wanta yoo gabbarree nu hin fayyanne, yoo gabbaru dhiisnes nu hin miine gabbarraa? Kuni wanta Rabbii olâ€™aanaan alatti gabbaramu hunda. Wanti Rabbiin alatti gabbaramu nama hin fayyadu, namas hin miidhu. Yoo gabbaran faayda irraa hin argatan. Yoo gabbaru dhiisanis nama hin miidhu.

â€œErga Rabbiin nu qajeelche booda gara duubaatti deebinee akka nama [osoo] hiriyyoonni isaa â€˜Nutti koottuâ€™ jechuun gara qajeelinnaatti isa waamanu, sheyxaanonni isa sossobanii dachii keessa dhamaâ€™ee [taanaa]?â€œ
Kana jechuun erga Rabbiin gara Islaamatti nu qajeelche booda gara kufriitti deebiâ€™uun akka nama sammuun isaa sheyxaanni isa sossobuun baddee ergasii dachii keessa raataâ€™uu taanaa? Namni kuni hiriyyoota gamnootaa fi muâ€™mintoota taâ€™an qaba. Hiriyyoonni kunniin karaa qajeelaa fi sirrii irra

jiranitti isa waamu. Garuu inni ni dida.[1]

Aayah tana ilaalchise ibn Kasiir ni jedha: Rabbiin ni jedha: iimaana keessanin booda yoo kafartan fakkeenyi keessan akka namticha namoota waliin karatti bahee Ergasii namtichi kuni karaa badeeti. Ergasii sheyxaanonni isa sossobuun dachii keessa isa dhamaasan. Hiriyyoonni isaa karaa qajeelaa irra jiru. â€œNuti karaa irra jirraa nutti koottu!â€• jechuun isa waamu. Namtichi kunis isaanitti dhufu dida. Kuni fakkeenya nama Muhammadin (SAW) erga beeke booda sheyxaana hordofuudha. Namoota karaatti kan waamu Muhammad (SAW) [fi Muslimoota isa hordafaniidha]. Karaan immoo Islaama.â€• Ibn Jariir dubbii kana gabaase.[2]

Fakkeenya ajaaâ€™ibaa kana haala kanaanis ibsuun ni dandaâ€™ama: namni erga Islaama beekee fi qabate booda kufrii fi shirkiitti yoo deebiâ€™e, sheyxaanni jinni fi namaa dubbii faayamaan isa sossobuun karaa qajeelaa irraa isa jallisu. Erga karaa qajeelaa irraa jallate booda sheyxaanni dachii keessa isa dhamaasa. Karaa qabeenya barbaadu deema moo? Karaa aangoo barbaadu deema moo? Karaa qaama isaa ittiin gammachiisu deema moo? Yookiin wanta mushrikoonni kunniin gabbaran gabbara moo? Yookiin wanta Kiristaanonni waaqeffatan waaqeffata moo? Karaa kamiin deemaa? Gara deemu wallaale dachii keessa dhamaâ€™a.

Fedhiin qullaan hundi gara karaa adda addaatti gara hundaan isa harkisti. Karaaleen kunniin karaa Rabbii qajeelaa taâ€™e kan faallessaniidha.

Sheyxaanni isa jallisuun dura karaa Rabbii qajeelaa taâ€™e keessatti hiriyyoota Muslimoota taâ€™an qabaa ture. Muslimoonni kunniin gara karaa qajeelatti isa waamun akkana jedhuun: â€œGara keenya koottu. Karaalee jallinnaa dhiisi. Waamicha sheyxaanotaatii fi dubbii faayameen hin gowwoomin.â€•[3]

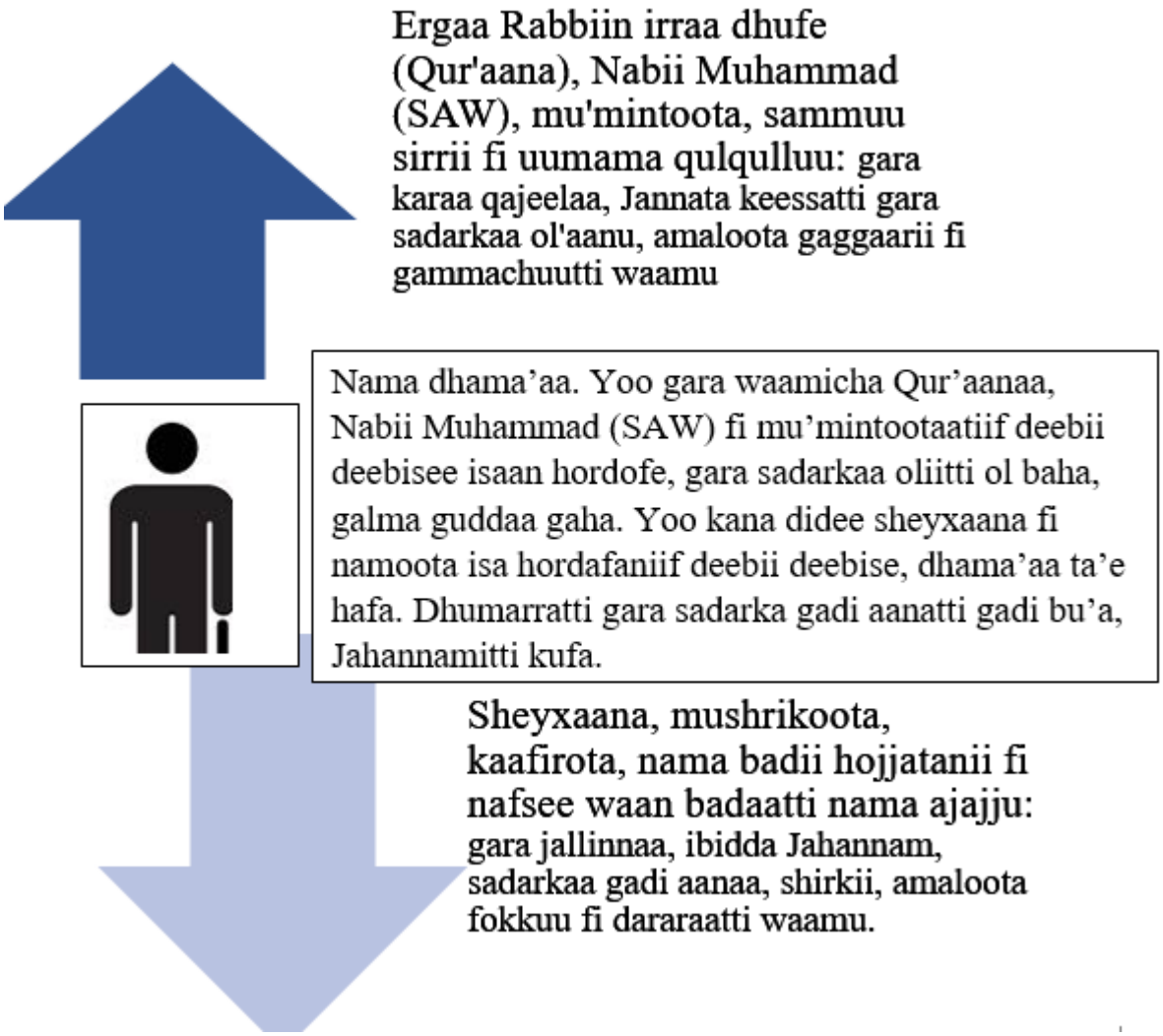
Mee wanta sheykh Abdurahmaan Saâ€™dii jedhe itti haa daballu: Erga Rabbiin nu qajeelche booda gara jallinnaatti, karaa Jannata qananiitti nama geessu irraa gara karaa adabbii laalessaatti nama geessutti deebinaa? Namni sammuu qabu haala kana hin filatu. Namni haala kana filate akka nama sheyxaanni karaa gahuumsa isaa ittiin gahu irraa jallisee fi raatesseeti. Ergasii dhamaâ€™aa taâ€™ee hafe. Hiriyyoonni isaa gara qajeelinnaatti isa waamu. Sheyxaanni immoo gara jallinnaatti isa waama. Ergasii inni waamtota lama jidduutti dhamaâ€™aa taâ€™ee hafa.

Nama Rabbiin tiikse malee kuni haala namoota hundaati. Isaan of keessatti waamichaa fi harkisa wal faallessan argatu. Tokko waamicha ergaa Rabbiin irraa dhufee, sammuu sirrii taâ€™ee fi uumama qajeelaa taâ€™eeti. Gara qajeelinnaa fi Jannata keessatti gara sadarkaa olâ€™aanutti isa waamu.

Lammaffaan waamicha sheyxaanaa, nama karaa isaa hordofee fi nafsee wanta badaatti nama ajajjuuti. Kunniin immoo gara jallinnaa, Jahannam keessatti gara sadarkaa hunda caalaa gadi aanutti waamu.

Namoota keessaa nama dhimma isaa guutuu ykn irra caalaa keessatti waamicha qajeelinnaa walin taâ€™utu jira. Ammas isaan keessaa faallaa kanaa kan taâ€™etu jira.

Ammas isaan keessaa nama waamichi lamaan isa biratti wal qixxaaâ€™antu jira. Humni harkisaa lamaan isa biratti wal lolu. Bakka kanatti warra gammachuu warra dararaa irraa adda baafte beekta.[4]

Namni Islaama irraa duubatti deebiâ€™ee shirkii fi kufrii keessatti kufe akkanuma. Jireenya keessatti ni dhamaâ€™a. Gara deemu hin beeku. Galma isaa hin gahu. Rabbii oltaâ€™aa irraa nagaha kadhanna. Inni kanarraa nagaha nu haa godhu.

â€œJedhi, â€œQajeelfamni Rabbii isumatu qajeelfama [sirriiti].â€• Kana jechuun qajeelfamni karaa Rabbiin arraba Ergamaa Isaa irratti baase qofaadha. Wanti karaa kanaan ala jiru jallinnaa fi badiinsa.[5] Karaan Rabbiin nuuf ibsee fi akka qabannu itti nu ajaje, amantiin Inni karaa nuuf godhee fi nuuf ibse, qajeelinna shakkiin keessa hin jirreedha. [Karaan qajeelaan] awsaanaa fi sanamoota nama hin fayyannee fi hin miine gabbaruu miti. Kanaafu, haqa dhiisne soba hin hordofnu. (Awsaana-wantoota Rabbii oltaâ€™aan alatti waaqeffataman.)

â€œGooftaa aalamaatiif akka harka kenninu ajajamne.â€• Kana jechuun Rabbiin Gooftaan keenyaa fi Gooftaa wanta hundaa taâ€™e Isaaf akka harka kennuun, ajajamuu fi ibaadaan Isaaf gadi jennu nu ajaje. Ergasi kana hunda akka Isa qofaaf qulqulleessinu, [nu ajaje].[6] Aalama jechuun namoota, malaykoota, jinnoota fi uumamtoota hunda.

Guduunfaa

âœ•Namoonni Rabbii oltaâ€™aan alatti wanta biraa waaqeffatan gara wanta waaqeffataniitti halkanii guyyaa namoota waamu. Karaa qajeelaa irraa nama jallisuuf dhagaan isaan hin garagalchine hin jiru.
âœ•Yeroo kanatti, namni Islaama qabate akkana jechuun isaanitti deebisa: **Sila Rabbii oltaâ€™aan alatti wanta nu hin fayyannee fi hin miine gabbarraa (waaqeffannaa)? Sila erga Rabbiin karaa qajeelatti nu qajeelche booda jallachuun akka nama sheyxaanni dachii keessa raatesse taanaa?**
âœ•Namni Islaama dhiise akka nama sheyxaanni dachii keessatti dhamaase taâ€™a. Gara itti deemu hin beeku. Sababni isaas, Islaamni karaa qajeelaa Rabbiin gabrootaaf kaaâ€™e waan taâ€™eef gara itti deemanii fi akkamitti akka deeman namaaf ibsa. **â€œJedhi, â€œQajeelfamni Rabbii isumatu qajeelfama [sirriiti].â€•**
âœ•Islaaman ala amantiwwan jiran immoo jallinnaa fi dukkana waan taâ€™aniif gahuumsaa fi akkamitti jireenya keessa akka deeman namaaf hin ibsan. Namni ifa keessaa bahee dukkana keessa yoo seene haalli isaa akkam taâ€™aa?

Kitaabban wabii:
[1] Tafsiir Muyassar-136
[2] Tafsiir Ibn Kasiir-3/557
[3] Maâ€™aariju Tafakkuri-11/291-292
[4] Tafsiir Saâ€™dii-291
[5] Madda olii
[6] Tafsiir Xabarii-9/333

Date Created
July 6, 2020
Author
admin